

Ionizující záření

Vážená paní, vážený pane, v následujících dnech budete léčen/a ionizujícím zářením pro zhoubný nádor. Prostudujte si, prosím, tento leták, ve kterém je stručně popsáno, jak bude léčba ionizujícím zářením probíhat. Další podrobnosti a upřesnění týkající se léčby Vám sdělí ošetřující lékař, na kterého se můžete též obrátit se svými otázkami.

Před zahájením léčby zářením je potřeba udělat pečlivý plán, který je pro každého pacienta jedinečným. Prvním krokem v tomto složitém procesu bude pohovor s lékařem, který Vás vyšetří a vysvětlí Vám podrobnosti týkající se ozařování.

Druhým krokem, který proběhne těsně před plánovaným **CT vyšetřením**, může být zhotovení fixační masky z termoplastického materiálu. Tento materiál po nahřátí v teplé vodě změkne a je možné ho tvarovat. Po uložení na speciální podložku, která stabilizuje vaši polohu, dojde za pomoci termoplastické masky k vytvoření otisku kontury těla. Zde je možné, že dojde k nechtěnému namočení Vašeho spodního prádla (je proto vhodné mít sebou náhradní . V určitých případech a v závislosti na tělesné konstituci se výroba masky vypouští.

Třetím krokem bude vyšetření na **CT** (počítačovém tomografu). Před tímto vyšetřením budete na lehátku přístroje uložen do polohy, ve které se budete později ozařovat, pokud byla zhotovena termoplastická maska, tak budete znovu uložen/a do této masky. Po uložení do ozařovací polohy se Vám na kůži zakreslí orientační značky, které slouží při plánování k přesnější lokalizaci ozařované oblasti, či k přesnějšímu určení polohy v termoplastické masce. Nemají žádnou souvislost se stranovou lokalizací, ani přesně nevymezují místo následného ozařování. Toto zakreslení se provádí barvou, která je odolná vůči vodě. Pokud se budete pouze sprchovat, měla by barva vydržet do další návštěvy (nekoupat ve vaně). Místa s nakreslenými značkami nemydlete ani nedrhňte, osušujte opatrně. Barva se může obtisknout do spodního prádla a jde obtížně vyprat. Pokud by přesto docházelo ke smazávání značek, je nutné je obtáhnout jakýmkoliv permanentním fixem a dodržet barevné rozlišení (červená značka červeným fixem ... atd.). Po uložení a zakreslení budou během přibližně 5 minut získány snímky Vašeho těla v mnoha rovinách. Toto vyšetření je bezbolestné, většinou bez aplikace kontrastních látek atd.. Do snímků získaných při **CT vyšetření** zakreslí lékař oblasti, které mají být ozářeny a určí počet ozáření. Fyzik pak vypracuje ozařovací plán. Pro některé plány může být nutné zhotovit speciální vykrývací bloky. Proces plánování je obtížný, proto můžete být na první ozáření pozván až v horizontu několika dní. Přesný termín Vám buď sdělí přímo lékař při plánování na **CT** nebo budete vyzváni nejčastěji telefonicky.

Při další návštěvě oddělení již bude přistoupeno k nastavení a prvnímu ozáření. Pravidlem je, že první nastavení se provádí kolem 13.00 hodiny. Na tomto prvním ozáření je vždy přítomen plánující lékař, event.fyzik. Po nastavení do stejné polohy jako na **CT** přístroji, či po uložení do termoplastické masky, Vám na kůži /či na tuto termoplastickou masku/ dokreslí další značky, které jsou nutné pro samotný proces ozáření. Je bezpodmínečně nutné, aby toto zakreslení vydrželo během celé doby ozařování. V případě, že značky mizí mezi návštěvami na našem oddělení, zvýrazněte je běžným permanentním fixem. Samotné ozáření trvá přibližně 5 -15 minut, včetně doby potřebné ke správnému nastavení ozařování. Před každým ozářením však strávíte nějaký čas v čekárně. Během každého ozáření budete ležet na ozařovacím stole a budete ozáření z několika stran. Samotná aplikace záření je nebolestivá a záření necítíte. Personál ozařoven Vám poté sdělí přibližný čas Vašeho příštího ozáření. Tento prosím dodržujte, aby byla zachována kontinuita provozu ozařoven.

Celkový počet ozáření určí lékař v závislosti na rozsahu Vašeho onemocnění. Obvykle se použije 10-38 ozáření, které bude nejčastěji prováděno 5 x týdně, 1 x denně. V sobotu a v neděli se neozařuje. Celková doba léčby tedy bude v rozmezí od 2 do 8 týdnů (v závislosti na ozařované lokalitě a léčebném záměru). Léčba zářením může být kombinována s podáváním hormonální terapie případně chemoterapie.

V průběhu ozařování můžete být znovu 1x-2x vyšetřeni na **CT**, v poloze a s pomůckami totožnými při ozařování.. Tyto snímky slouží ke kontrole přesnosti nastavení. Během ozařování budete pravidelně kontrolováni 1 x týdně Vaším ošetřujícím lékařem. Za hospitalizace probíhají kontroly lékařem 2 x denně. V případě obtíží se na lékaře, po konzultaci s radiologickým laborantem, můžete obrátit i v jiný den.